

20 let

SLG CELJE

Sezona

1970—1971

Ignac Kamenik

GALEBI

Drama v dveh delih

Režija

Franci Križaj

Krstna uprizoritev

O s e b e

Klemen Kralj,
železničarski upokojenec

Pavle Jeršin

Justa,
žena, gospodinja

Marija Goršičeva

Danijel,
sin, študent

Stanko Potisk

Matej, sin, včasih
študent, zdaj bančni uslužbenec

Janez Bermež

Alja, hči

Mija Mencejeva

Nona, sedemdesetletna
domača stvar pri Kraljevih

Nada Božičeva

Marcel, hišni prijatelj
obeh bratov

Bogomir Veras

Barbara,
Danijelova prijateljica

Ljerka Belakova

Scena

Avgust Lavrenčič

Kostumi

Irena Felicijanova

Lektor

Majda Križajeva

Vodja predstave: Stanko Jost — Sepetalka: Anica Kumrova —
Tehnični vodja: Franjo Cesar — Razsvetljava: Bogo Les —
Odrski mojster: Franc Klobučar — Frizerska dela: Vera Sra-
kar — Krojaška dela: Amalija Palir, Jože Gobec in Oto Cer-
ček — Silkarska dela: Ivan Dečman

Dramatik Ignac Kamenik vodi danes Mestno knjižnico v Mariboru, pred tem pa je dve leti dramaturgoval v mariborski Drami, kamor je prišel 1967. leta iz Študijske knjižnice. Se prej pa je bil profesor v gimnazijah na Ravnah in v Mariboru, vmes ravnatelj osemletke v Slovenski Bistrici. Po študiju slavist, po pisateljskem nagnjenju in značaju izrazito usmerjen v dramsko ustvarjanje, se zaradi službovanja v prosveti ni mogel docela posvetiti gledališču. Profesionalno srečanje z gledališko hišo je vsekakor pripomoglo k obogatitvi izkustev, k trajnejši povezavi z gledališkim medijem. Mariborska Drama mu je krstila tri tekste, četrtega je namenil nam v Celju. Po uspehu, ki ga je z gostujočim ansamblom že doživel na tretjem Tednu slovenske sodobne drame v Celju z Marionetami (1968), so naša pričakovanja tem večja. To tembolj, ker se je po Marionetah, ki pomenijo odmik od realističnih pozicij (Postaje ob veliki cesti in Dvajset let pozneje), ponovno vrnil k realizmu. Galebi so zdaj obogateni z izkušnjami prejšnjih del, pomenijo pa tudi pomemben delež v naši družbeno analitični in kritični dramatik. Po angažmaju sodijo zaradi svoje iskrenosti, prizadetosti in totalnega odpiranja problema, ki ni postavljen na manipulativna, špekulacijska izhodišča, nedvomno med naše najbolj ostre in družbeni situaciji adekvatne tekste. Ne bomo rekli, da je pogumen, ker bi zvenelo nekoliko poenostavljeno; lahko pa rečemo, da je dovolj provokativen v najboljšem namenu te besede.

POGOVOR Z AVTORJEM

V katero moralno kategorijo bi uvrstil Galebe, če si postavil za izhodišče problemskega obravnavanja prav družino, ki determinirana s svojo biološko substanco (razrahljano v sodobni družbi), predstavlja določeno varianto eksistence, smisla bivanja?

Težko bi sam razvrščal, to bodo bolje storili drugi. Rajši bi dodal nekaj misli in spoznanj, ki so me vodile, ko sem delo snoval. O ontoloških in antropoloških gibalih, ki vodijo sodobno samo v sebi prav nič enovito družbo, smo se navadili govoriti z veliko začetnico in z velikimi besedami, ko da ti problemi vznikajo samo v takih kategorijah, kot so politika, znanost, filozofija, in se morajo zato odraziti le v velikih premikih in odločitvah. Od tod »velike« teme, kadar gre za ta vprašanja. Prepričan sem o nasprotnem: vsa naša drobna ravnanja, naše drobne vsakdanje odločitve, pred katere smo nenehno postavljeni, so odvisne od teh gibal in prav nič manj pomembne, saj odločajo o poti vsakega posameznika.

Zato sem postavil dogajanje v krog družine, kjer ostajajo posamezniki, kljub temu, da jih druži družinski okvir, v resnici vendarle posamična bitja s svojskimi usodami. Intimna vsebina teh usod pa je odvisna od njihovih odločitev, se pravi, od tega, za katero od možnih »variant« so se odločili. Galebi so angažirana drama o angažmaju posameznika v sodobnem svetu, pa naj gre za probleme, ki sodijo v kategorijo družbenosti ali tako imenovane zasebnosti. Z drugimi besedami: ne vidim nobenega razločka med na primer Matejevim razočaranjem nad njegovim družbenim angažmajem in med Justinim razočaranjem nad usodo njene ljubezni do Klemenca. Oboje pomeni konkretno izkušnjo, ki pogojuje njuno nadaljnjo pot.

Je potemtakem odločilna izkušnja? V besedilu se dostikrat pojavi ta beseda. Kaj ti pomeni »izkušnja« in katero izpovedno resnico želi poudariti?

Izkušnja je lastna vsem živim bitjem. Samo od stopnje njihove zavesti pa je odvisno, kako jo izrabijo v svojem nadaljnjem ravnanju. Izkušnja žabe je, da jo kača žre, zato ji bo šla s poti. Zavestna uporaba ali izraba izkušnje je drugačna in se pridružuje Župančičevi presnovi ljudskega izreka iz »Osel gre samo enkrat na led« v »Samo osel gre enkrat na led«. Vendar je razpon med prvo in drugo varianto razsežen.

V Galebih gre za izrabo te izkušnje pri vseh v drami sodelujočih osebah, čeprav je ostrina luči najjačja pri osnovnem konfliktu Matej — Daniel. Vendar — in tu smo pri jedru problema — mora biti izkušnja last vsakega posameznika, se pravi, mora iti skozenj. Zato pravi Marcel Mateju: »Ni igre, ki bi jo lahko igral za drugega.« Prav iz tega vidika so vsa Matejeva prizadevanja, da bi s svojo izkušnjo prepričal Danijela, jalo in obsojena na neuspeh, pa čeprav so še tako utemeljena: »Briga me, kaj sta imela z Barbaro, ampak Angela ni šla zato, ker jaz ne bi bil imel prav, temveč ker je bil njen prav bolj res kot moj. Bolj res, Danijel, hudič, kako naj ti to razložim.« Matej pri vsem tem dokazovanju pozablja, da Angelina izkušnja tudi njega ni prepričala, da je pristal na pravilnost njene izkušnje šele post festum, ko je že šel skoz. Z Danijelom in drugimi osebami bo enako. Izraba Izkušnje pogojuje pot vsakega individua, vsiliti svojo izkušnjo drugemu pa pomeni, polastiti se ga in ga omejevati v svobodnosti njegovih odločitev.

Razumljivo je, da najbolj nasprotuješ pollašcanju človeka po človeku. Kaj meniš o tem simptonu današnjosti?

Vsi smo priče temu procesu, eni se ga zavedajo manj, drugi bolj. V sodobnem svetu, ki je ideologijo — hote ali neho — postavil v prvi plan, preostaja individualnemu ravnanju in razsojanju zmeraj manj življenjskega prostora. Videti je, ko da smo se navadili misliti, razsojati in ravnati v skladu z nekimi apriorističnimi aksiomi, ki imajo svoje spoznavno središče zunaj naše konkretne prakse. V njihovem imenu sodimo in presojava ne le lastno ravnanje, temveč tudi ravnanje drugih. In brž ko le-to zavije mimo ustaljenega kodeksa, postane našemu pragmatističnemu konceptu nenaklonjen, da. sovražen tujek, ki ga je treba uskladiti z običajnimi miselnimi in moralnimi normami. Od tod Matejevo ihtavo spraševanje: »Kam vse to vodi? To naše zaleptavanje, zagnanost, puritansko čiščenje v imenu nečesa — kaj jaz vem — svetega, velikega, svetniško sijočega, bleščečega, smiselnega... to hlastanje po smiselnosti vsega, kar smo počeli in kar naj bi počeli drugi... to ocenjevanje, vrednotenje. Postavili smo se v vlogo sodnikov, toda v čigavem imenu, te vprašam?«

Tudi jaz se sprašujem, v čigavem, čeprav vem, da je temu tako. Kaže, da se je vendarle treba upreti, o smiselnosti in uspešnosti takega upora pa se ne sprašujem.

Zelijo biti Galebi resnica mladih, četudi se javlja ta resnica iz širšega spektra, podoba celotne naše družbe?

Težko je reči resnica mladih, rajši resnica o mladosti, se pravi tistega, kar je v vsakem človeku nezapolnjeno, nezadovoljeno, kar je ostalo odprto. Ne glede na usta-

ljeno prakso bo tisto ravnalo po zgledu gabelov — osamevcev. In to je aspekt, ki odpira pota našega vsakdana, saj mu ni važna pot, temveč cilj. In navsezadnje gre za cilj. Mar ne?

Kaj meniš o svoji kritiki konformizma, kakor se nam kaže v Galebih?

V določenem smislu gre za kritiko konformizma, vendar samo kot ena od variant odzivnosti na vsakdanji svet. Sem daleč od tega, da bi očital npr. gobarju njegovo nabiranje gob ali ribiču dober popoldanski ulov. Kaj bi svet s samimi revolucionarji (galebi) in kaj bi s samimi gobarji ali ribiči? Poskusi dati svet v roke pesnikov in umetnikov — v nekaj dneh ga bo pobralo; vendar ne bi rad, da bi se navsezadnje vsi prelevili v nedeljske izletnike. To bi bilo ne le prehudo, temveč tudi neizvedljivo, saj je nekonformist v vsakem od nas še kolikor toliko živ, čeprav se dostikrat udobneje počuti v copatah. Prizadevanja po simbiozi obeh pa nam povzročajo težave. In to po pravici.

In vendar Danijelu ni mesta na tem svetu. Kaj je vzrok? Mu manjka izkušnja? Je polaščen? Čemu si mu namenil tako usodo?

Ker ne zna drugače. Ker veruje v svet čistih resnic brez obremenjenosti vsakdana. Ker je bog nove in prastare ideologije, ki dualistično opredeljuje stvari in ravnanja na dobre in slabe; ki kalkulira le s svetniško bleščečimi aksiomi, ne da bi pri tem pomislil, da se postavlja v vlogo nekega imaginarnega novega boga, ki ne pozna nobenega razumevanja za to, da pač nekdo tudi nabira gobe. Noben Danijel, pa naj bo polaščen po ideologiji ali obremenjen z odsotnostjo lastne izkušnje, ne bo v svetu, ki pristaja na status quo, uspel s svojimi prizadevanji. Samo od uporabe njegove izkušnje je odvisno, kaj bo storil. In Danijel se izniči.

Zaradi odsotnosti izkušnje? Zaradi pristajanja na ideologijo? Morda. Sodobna slovenska zgodovina pozna take ljudi in sam sem med zadnjimi, ki bi podvomil o upravičenosti njihovega ravnanja.

Poleg Danijelove je v drami še kopica drugih usod, ki sodelujejo v izpovednem sporočilu drame. Kaj meniš o njih?

Da so podrejene dramskemu sporočilu, čeprav učinkujejo somostojno. Njihovo mesto v delu najbolje označi Matej: »Vsakemu se enkrat podre... in zaradi tega ni treba, da greš med božje angelce!« Alja pravi temu: »Se pač strezniš, ne?« Ali Klemen: »Kaj pa vi veste, kako je, ko si ti nenadoma usuje skozi prste!« Vsaka od teh usod ima svoje vozlišče, ko se ji odpre, ko »spregleda«, se strezni — skratka, ko se zave alienacije. Kako pozneje ravna, pa je odvisno od individualne izrabe te konkretne »izkušnje«. Alja gre z razbite barke

v Nemčijo; Klemen ostane pri družini, čeprav je hotel od nje; Matej se sprijazni s svojim delom v banki; Danijel se izniči; Justa ostaja na svoji dosedanji poti »in če je na njej še toliko laži — zame je edina...« itn. Prav v teh usodah vidim prisotnost tistih ontoloških in antropoloških gibal, o katerih je bila prej beseda, da ne sodijo samo k »velikim temam«.

Ce se ozrem na tvojo dosedanjo dramsko pot in se neobvezno ustaviva na relaciji Dvajset let pozneje — Marionete — Galebi, kaj bi dejal o Galebih?

Dramske oblike ne izbiram, ta se mi rodi hkrati s temo. V Marionetah na primer sem postavil pod vprašaj tako kategorijo, kot je svet sam na sebi, zato je bil temu adekvaten tudi gledališki izraz. Galebi so disput (Nemci imajo dober izraz Auseinandersetzung) o gibalih našega vsakdana, ki prizadevajo vsakogar od nas in tudi želim, da jih gledavec sprejme kot svoje. Svojo izkušnjo naj sooči s tisto, ki mu jo ponujajo osebe iz Galebov, pa bova — se mi zdi — zadovoljna oba, saj sva se zato srečala, da bi se pogovorila o tem našem svetu. Zato so Galebi pisani stvarno, z željo, da bo sporočilo čim jasnejše.

J. Ž.

ZA VAŠ DOM...

zahtevajte pri vašem trgovcu naš proizvodni program:

- samske spalnice
- otroške sobe BOŠTJAN
- program predsobnih omaric
- omarica za čevlje in razne druge funkcionalne omarice
- sklopna ležišča
- kuhinjske mize in stole
- lamelni parket
- furnirana notranja vrata
- ladijski pod

Lesno industrijski kombinat

Savinja

Mariborska c. 116
Celje

**Egon Friedell in Alfred Polgar: Goethe, Premiera:
23. oktobra 1970. Režija: Mirč Kragelj. — Jadranka
Tomažičeva, Borut Alujevič, Pavle Jeršin.**

**Borut Alujevič, Pavle Jeršin, Marjan Dolinar, Jože
Pristov in Janez Bermež.**

**B. Alujevič, J. Bermež, M. Dolinar, J. Pristov in Branko
Grubar**

**A. T. Linhart: Županova Micka. Premiera: 23. oktobra
1970. Režija: Mirč Kragelj. — Jadranka Tomažičeva
in Jože Pristov**

**Borut Alujevič, Janez Bermež, Jadranka Tomažičeva
in Mija Mencejeva**

**Miro Podjed, Jadranka Tomažičeva, Jože Pristov, Janez
Bermež, Branko Grubar in Borut Alujevič**

August Strindberg: Gospodična Julija. Premiera: 26. novembra 1970. Režija: Dušan Jovanović, — Sandi Krošl, Jana Šmidova in Metoda Zorčičeva.

Metoda Zorčičeva in Sandi Krošl.

Bogomir Veras, Borut Alujevič, Stefan Volf, Jadranka Tomažičeva in Miro Podjed

obg
slizat
pesen

PESEM O MUHI

*Tako se pač obnaša
nič ne praša
veselje nam prinaša
nič ne praša
povsod je njena paša
nič ne praša
nad njo se sitnež znaša
nič ne praša
zdaj zdaj bo kisla kaša
nič ne praša*

HVALNICA VOJSKI

*Vojska je najlepša stvar,
kar srce ti poželi,
vzemi, naj te ne skrbi,
vojska plača, kaj nam mar,
vojska je najlepša stvar.*

*Danes tukaj, jutri tam,
pade kdo, nazaj ne glej,
drzno vedno le naprej,
kaj bi tarnal, nisi sam,
vsem je dom vojaški stan.*

*Vojska je najlepša stvar,
mlado, staro poživi,
hrabrim pušča leno kri,
drug je drugemu komar,
vojska je najlepša stvar.*

Jadranka Tomažičeva in Branko Grubar na skušnji
za Sekiro.

ZIMSKA PESEM

*Snežinke padajo,
naj padajo snežinke,
prav kmalu sneg prekril bo nas
in bel bo, snežno bel obraz.*

*Snežinke padajo,
naj padajo snežinke,
zametle bodo slednjo gaz,
samo še mraz k nam pride, mraz.*

*Snežinke padajo,
naj padajo snežinke,
za rože bodo nam, okras,
nikogar več ne bo do nas.*

ZORIČINA PESEM

*Vsa sreča je moja
in tvoja in moja,
zdaj morem do nje.*

*Ko zjutraj se zbujam,
se v soncu okopljem,
zdaj morem do nje.*

*Vsa pota obhodim
do daljnjih obzorij,
zdaj morem do nje.*

*Nihče me ne ustavlja,
ne praša za pot,
do sreče poti ni,
če je, je povsod.*

Žična

Tovarna žičnih izdelkov ŽIČNA Celje nudi svoje
kvalitetne proizvode z najugodnejšimi pogoji.
Kolektiv se priporoča!

Rock

bila bi sonce

bila bi dan

bila bi mesec

bila bi noč

bila bi veter

bila bi dlan

bila bi vrana

bila bi hrošč

bila bi koža

bila bi klošč

bila bi roža

bila bi vrt

bila bi zemlja

bila bi krt

bila bi bila

bila bila bila

bila bi luč

bila bi ključ

bila bi mrak

bila bi znak

bila bi ne

bila bi ja

bila bi vse

bila bi nič

bila bi ti

bila bi jaz

bila bi U

bila bi A

bila bi vsi

bila bi mi

bila bi krik

bila bi vik

bila bi vrišč

bila bi svišč

bila bi bila

bila bila bila bila

PESEM O SEKIRI

Prá — človek prá — človek
ná — človek ná — človek
nád — človek nád — človek
krepelo in kamen

Zdáj — človek zdáj — človek
sí — človek sí — človek
nád — človek nád — človek
kresilo in plamen

V začetku je bila sekira
nakar hudo za mamuta
krvava nič več ne izbira
vse križem seka in ravna

Nato prišle so vojske hude
sekira stara trepeta
namesto nje prišla je nova
sekira joj železna vsa

Sekiram konca ni ne kraja
edino rja jih pa sne
na srečo vse ima dva konca
in eden takšen je se ve

O človek o človek
daj vendar že mir
poglej časih venkaj
kak lep je večer

Drvâ so pod streho
imamo krompir
že v šoli se učimo
sekira ni zver

Le takšen je konec
vseh dobrih sekir
tu z nami želijo
vam srečo in mir

VSEM GLEDALIŠKIM OBISKOVALCEM ŽELIMO

**zdravo srečno in uspešno polno
novo leto 1971**

KOLEKTIV VAŠEGA GLEDALIŠČA

KERAMIČNA INDUSTRIJA LIBOJE

priporoča nakup svojih izdelkov

- gospodinske keramike
- dekorativne keramike
- grafitnega livarskega pribora
- opečnih izdelkov

METKA

tekstilna tovarna in konfekcija, Celje, Ipavčeva 22

Telefon: 29-73/75

Brzjav: Metka Celje

proizvaja najkakovostne tkanine za posteljnino: inlete, damaste v vseh širinah in deseni; modne popeline za ženske letne obleke in bluže ter moške srajce. Iz priznanih najboljših tkanin konfekcionira posteljno perilo, flanel rjuhe, moške in ženske robce v najsodobnejših vzorcih.

Zaščitni znak »METKA« je jamstvo za kvaliteto

toper

- NAJKVALITETNEJŠE MOŠKE SRAJCE
ZLATI GRB
- ŽENSKO PERILO

izbira naših **oblek**

zadovolji vsak **ukus**

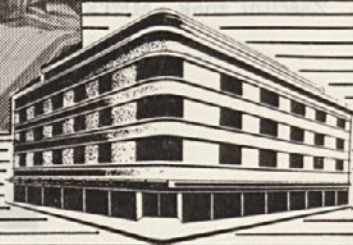

28 oddelkov

pričakuje

vaš

obisk

VELEBLAGOVNICA

TEKONINA

CELJE

aero

CELJE

POJEM KVALITETE

Ob potovanju v Ljubljano obiščite največjo trgovsko
hišo na Slovenskem

VELEBLAGOVNICA

NA-MA

LJUBLJANA

Vam nudi v svojih poslovalnicah najrazličnejše blago

HIŠNE VESTI

Franci Križaj je na nedavnem srečanju slovenskih gledališč v Mariboru — odslej imenovanem po velikem slovenskem igralcu Borštnikovo srečanje — prejel najvišjo nagrado za najboljšo režijo na tem srečanju (za Veroniko Deseniško). Njegov uspeh je hkrati tudi uspeh naše hiše. — Nagrado je prejela tudi **Mija Jarčeva** za kostume v tej uprizoritvi. Obema nagrajencema pri srčno čestitamo!

Premiera Kamenikovih **Galebov** bo po delovnem načrtu prve dni v mesecu februarju.

Za naše najmlajše smo pripravili za novoletno praznovanje pravljico **Rdeča kapica in dedek Mraz**. Zrežiral jo je Pavle Jeršin.

cetis celje

KVALITETNO TISKA:

- knjige, revije, časopise;
- kataloge in prospekte komercialno propagandnega značaja v eni ali večbarvni izvedbi;
- neskončne obrazce za elektronske računalnike;
- zloženke (snap-out) za racionalizirano poslovanje v različnih izvedbah in barvah.

OPRAVLJA:

- kartonažerske, knjigoveške, galanterijske in klišarske storitve.

NUDI:

- brezplačne strokovne nasvete pri oblikovanju tiskovin in obrazcev.

moda

CELJE

se priporoča s prvovrstno izbiro tekstilnega blaga, konfekcije, otroške obleke, galanterije, kozmetike itd. v svojih poslovalnicah:

VOLNA, Prešernova 7 **VESNA**, Cankarjeva 2

MANUFAKTURA, Cankarjeva 1

BABY, Trg V. kongresa 11

DROGERIJA, Prešernova 4

TORBICA, Prešernova 7

STARI TRG, Tomšičev trg 9

Gledališki list SLG Celje. Jubilejna sezona 1970-71, št. 4-5.
Predstavniki: upravniki Bojan Stih. Urednik: Janez Zmavc.
Fotografije: Viktor Berk. Naklada 1.500 izvodov. Cena 2 din.
Tisk CETIS grafično podjetje Celje.

Car	Pavle Jeršin
Carjevič	Bogomir Veras
Simon	Branko Grubar
Zorislava	Jadranka Tomažičeva
Minister	Bruno Vodopivec
Ministrica	Mija Mencejeva
Poveljnik	Borut Alujevič
Zdravnik	Janez Bermež
Poveljnik straže	Marjan Dolinar
Stražar vodja	Stanko Potisk
Glasnik, stražnik	Miro Podjed
Pevec	Stefan Volf
Stražar, rabelj	Jože Pristov
Mizar	Sandi Krošl
Grobar	Cveto Vernik
Dekle	Anica Kumrova
Stražarji, vojaki	Vili Korošec Rudi Posinek Miran Vitez Anton Zupanc

Vodja predstave: Stanko Jost — Sepetalka: Anica Kumrova
Tehnični vodja: Franjo Cesar — Razsvetljava: Bogo Les —
Odrski mojster: Franc Klobučar — Slikarska dela: Ivan Deč-
man — Krojaška dela: Amalija Palirjeva, Jože Gobec in Oto
Čerček — Frizerska dela: Vera Srakar — Garderoba: Fanika
Pantner

Janez Žmave

SEKIRA

Musical za vojaški boben in
doraščajočo mladino

Po pripovedkah Frana Roša

Režija

Franci Križaj

Scena **Melita Vovk-Štihova**

Kostumi **Anja Dolenčeva**

Glasba **Marjan Vodopivec**

Lektor **Majda Križajeva**

Koreografija **Jaka Hafner**

Borilni prizori **Andrej Zajc**

Korepetitor **Edo Goršič**

Krstna uprizoritev